

FELÚJÍTTA A PREMONTREI GIMNÁZIUMOT A NAGYVÁRADI ÖNKORMÁNYZAT

Restitúció helyett restaurálás

Kormánytámogatással újítja fel az egykori nagyváradi premontrei gimnáziumot, mai nevén Mihai Eminescu Főgimnáziumot a nagyváradi városvezetés. A premontrei rend szerint az ingatlanért folyó jogi harc még nem ért véget.

» PAP MELINDA

A premontrei rend és a nagyváradi polgármesteri hivatal közötti pereskedés miatt évek óta leromlott állapotban van Nagyvárad egyik legimpozánsabb tanintézte, az egykori premontrei gimnázium, mai nevén Mihai Eminescu Főgimnázium. Bár az önkormányzat már évek óta tervezi a felújítását, az építetető által az értékes ingatlan visszaszerzéséért indított perek miatt eddig erre nem volt lehetősége. Florin Birta polgármester múlt héten nagy lelkesedéssel harangozta be, hogy elkezdődhet az ingatlan felújítása, miután az önkormányzat megnyerte a pert. A rend jogi képviselője szerint a mostani ítélet csak azt mondja ki, hogy az egykori premontrei rendház a restitúciós törvény alapján nem szolgáltható vissza, de még nem ért véget az érte folytatott jogi harc.

gos Befektetési Alapon keresztül, a nagyváradi polgármesteri hivatal hozzájárulásával” – fogalmazott a polgármester, örömet fejezve ki, hogy terve értő fülekre talált Bukarestben. Mint mondta, a munkálatok során a teljes épület megújul, felújítják a mosdókat, a villanyhálózatot, de a sportcsarnokot és környékét is. A külső felújítás mellett cél az épület belső korszerűsítése is, és az ingatlan műemlék jellegét is hangsúlyozni szeretnék. Az előjáró emlékeztetett, hogy a premontrei gimnázium a város egyik értékes műemléke. A polgármesteri hivatal a felújítás kapcsán kiküldött közleményében arra is kitért, hogy az 1760–1810 között épült ingatlan – melyet 1874-ben bővítettek – egykoron a premontrei rendháznak és jogakadémiának adott otthont, jelenleg leromlott állapotban van.

Nem adják fel

Arról azonban nem tett említést, hogy a rend nem mondott le egykori tulajdonáról, melynek visszaszerzéséért az elmúlt évtizedekben számos pert indított. Fejes Rudolf Anzelm apát, prépost – aki 1990 óta próbálja visszaszerezni a rend román állam által elkobzott vagyonát – korábban a Krónikának úgy nyilatkozott, hogy a polgármesteri hivataltól senki sem

látják” – mondta az apát az 1936-os határozatra utalva. Hozzátette, nem lehet azt mondani, hogy téves telekkönyvezés történt 1858-ban, amit 1936-ban kiigazítottak, az épület ugyanis a telekkönyvezés 1855-ös bevezetésétől 1936-ig folyamatosan a Nagyvárad-hegyfoki premontrei prépostság tulajdonában volt, amíg

» Varga Andrea szerint mivel a tulajdonjogi igények tekintetében a román jogrend sem ismeri vagy alkalmazza az elévülés jogintézményét, a rend az előzményi történések idejétől függetlenül bármikor benyújthatja tulajdonjogi keresetét.

ezt úgynevezett „kiigazítással” át nem írták a román államra. „Itt nem az igazságszolgáltatás számít, hanem a politikai akarat. Nem akarják ezt nekünk visszaadni. Mindent megtettek, hogy lehetetlenné tegyék a visszaszolgáltatást” – nyilatkozta akkor lapunknak Fejes Rudolf Anzelm.

A felújítás leple alatt?

A felújítási terv kapcsán Varga Andrea, a rend jogi képviselője az Erdon hírportálnak hangsúlyozta, hogy a polgármesteri hivatal által oly büszkén emlegetett végleges ítélet csupán arról szól, hogy a restitúciós törvény alapján, mely a kommunista időszakban államosított javak visszaszolgáltatását szabályozza, nem adható vissza az épületkomplexum. „Az elmúlt években a román bíróságok egyöntetűen megállapították, hogy az ingatlanegyüttest 1936-ban jogtalanul vették el a premontrei rendtől. Ezért a bíróság csak arra hozott végzést, hogy nem férünk bele az 1945. március 6. és 1989. december 22. közötti időszakba. Vagyis a lezárt perben magáról a tulajdonjogról szó sem volt” – fogalmazott az Erdonnak Varga. Hozzátette, mivel a tulajdonjogi igények tekintetében a román jogrend sem ismeri vagy alkalmazza az elévülés jogintézményét, a rend az előzményi történések idejétől függetlenül, bármikor benyújthatja tulajdonjogi keresetét.

Az ügyvéd úgy vélte, hogy a polgármesteri hivatal „a felújítás leple alatt” a rendházat is el akarja kobozni, hiszen az eredeti megegyezés szerint 15 lakostályt hagyott meg a rend számára, de jelenleg már csak hármat használhatnak. „A rend megkérdezése nélkül az elmúlt harminc év alatt a Mihai Eminescu-iskola szép lassan beköltözött a premontrei rendházba, mely rendünk identitását szolgálja, s amely ingatlan sorsa fölött a nagyváradi helyi tanácsagoknak nincs joga rendelkezni” – jelentette ki a hírportálnak az ügyvéd. Rámutatott: „bármilyen felújítást is fog végezni a nagyváradi polgármesteri hivatal, azzal tulajdonjogot nem szerezhet sem magának, sem másnak”. Az ügyvéd szerint a következő jogi lépésekről időben tájékoztatják a közvéleményt.

PATAKY ISTVÁN

» VEZÉRCIKK

Iohannis bukott meg

Nem Florin Cîțu és kormánya bukott meg kedden, hanem Klaus Iohannis. Az államfő volt az, aki helyzetbe hozta a volt pénzügyminisztert. Ő gondolta úgy, hogy ennek a szürke figurának kellene váltania Ludovic Orban a Nemzeti Liberális Párt (PNL) élén. Iohannist zavarta a leginkább a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) koalíciós különutassága, ezért a szakítás kiprovokálása mellett döntött. Az államfő volt az, aki a kormánybuktatásig fajuló ellentét csitítása helyett szította azt. Új kedvencének, Cîțunak a helyzetbe hozásáért képes volt a szakadás szélére sodorni a PNL-t. Iohannisnál valami nagyon elszakadt. Örültek között csak ő a helikopter. Bukik a kedvenc kormánya, belemondja a képernyők előtt ülők arcába, hogy rettenetesen nagy a baj, már-már bizakodni kezdünk, hogy jön egy mindent áthidaló megoldás, mire a szász ember bambán közli: csak a következő héten fog tárgyalni a pártokkal.

Iohannis tegnap Szlovéniából is rátett egy lapátkával a kupacban álló ürülékre. Miután bölcsen kijelentette, hogy „ezt a válságot csak az indulatok mellőzésével, érett magatartással lehet feloldani”, gyorsan rúgott egyet a koalícióból kilépett USR-be. Szerinte nehéz egy olyan párttal tárgyalni, amely megszavazta saját kormánya megbuktatását. Iohannis, de a PNL újdonsült vezetői is úgy nyilatkoznak, mintha egy közel ötvenszázalékos támogatottsággal rendelkező erős kormánypártot irányítanának, amely mellé büszkeség felsorakozni.

A legutóbbi választásokon is csak a második helyen végző, az USR és az RMDSZ segítségével hatalomra jutó liberálisok pökhendisége tizenhárom százalékos népszerűségi hátrányt eredményezett a szociáldemokratákkal a „vörös pestissel” szemben. Egy, a kormánybuktás előtt készült felmérés szerint a Szociáldemokrata Párt (PSD) több mint harmincöt százalékos eredményt érne el, ha most tartanák a választásokat. A PNL jelenleg közel huszonkét százalékon áll. Csökken a korábbi koalíciós tag népszerűsége is, az USR-t már kevéssel tíz százalék alá mérték. A rendszer, oltás- és magyarellenes Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) viszont szinte megkétszerezte támogatottságát, tizenhét százalékot szerezne a megmérettetésen. Ebben a politikai környezetben viselkedik úgy Iohannis és pártja, mintha ő rendelkezne a zenét.

A Nyugat-Európában simulékonyasága miatt továbbra is vállveregetéseket gyűjtő Iohannis elrugaskodott a valóságtól. Még mindig potenciális miniszterelnök-jelöltnek tartja a parlamentben történelmi szavazattöbbséggel leváltott és porig alázott Cîțut. Mennyi köze van a demokráciához egy ilyen államfőnek? Mit akar valójában Iohannis? Most úgy tűnik, hogy leginkább a kisebbségi kormányzást választaná némi szociáldemokrata háttérrel, Cîțuval, vagy egy másik liberális politikussal a miniszterelnöki poszton. Azaz a garantált instabilitást. Klaus Iohannis nem tudja megoldani a román belpolitikai válságot, hiszen ő maga a probléma.

» RÖVIDEN

Továbbra is kétszer repülhetünk Pestre Vásárhelyről

Bár korábban a Wizz Air légitársaság bejelentette, október 31-től a jelenlegi heti kettő helyett öt alkalommal közlekednek járatai Marosvásárhely–Budapest között, erről most letettek az utaslétszám drasztikus csökkenésére hivatkozva. Peti András, a marosvásárhelyi Transilvania reptér igazgatója lapunknak elmondta, valóban arról volt szó, hogy a járatok számát október végétől heti 5-re emelik, most azonban a légitársaság arról tájékoztatta őket, hogy október végétől nem lesz változás, továbbra is csak heti kétszer lehet repülni Budapestre, és onnan Marosvásárhelyre. Az igazgatótól azt is megtudtuk, a légitársaság december 15-től tervezi heti három járat indítását Marosvásárhelyről Budapestre és vissza. Bár az utazási feltételek nem szigorodtak, Magyarország ugyanis járványügyi tekintetben zöld besorolású, október elején az utaslétszám jelentősen lecsökkent, és a jegyfoglalások sem alakultak az elképzelések szerint. Emiatt döntött úgy a társaság, hogy halasztja a járatok számának növelését. „Ez bármikor változhat, az utasok érdeklődésének függvényében” – fejtette ki Peti András. Mint arról már korábban beszámoltunk: esetleges újabb, Marosvásárhelyről induló járatok bejelentése október 15. után várható.

ARCHIV

Vitatott örökség. Az egykori premontrei gimnázium Nagyvárad egyik legimpozánsabb műemlék épülete

Teljes felújítást terveznek

A nagyváradi tanács ennek ellenére múlt heti ülésén jóváhagyta az épületfelújítás műszaki és gazdasági mutatóit, ezek szerint az Úri (Roman Ciorogariu) utcai impozáns ingatlan restaurálása 12 millió euróba fog kerülni, és három évig tart majd. A hatalmas összeget nem egyedül az önkormányzatnak kell előteremteni, Florin Birta polgármester szerint a korszerűsítés a kormány támogatásával zajlik majd, a Cseke Attila vezette fejlesztési minisztériumon keresztül. Holott a tárcavezető – aki az RMDSZ Bihar megyei elnöke is – jó ismerője a premontreiek küzdelmének.

„Köszönöm Cseke Attila miniszternek, akivel előzetes egyeztetéseket folytattam, és egyetértettünk, hogy a munkálat a fejlesztési minisztérium finanszírozásával történik az Orszá-

egyeztetett velük a felújítási tervről, csupán az illetékes cég képviselője kereste meg őket, amikor az előtanulmányt készítették. Elmondta, hogy a restitúciós bizottság korábban arra hivatkozva utasította el visszaszolgáltatási kérelmüket, hogy az épület 1936-tól a román államé volt, így ezért nem illetékesek dönteni, hiszen csak a kommunizmus idején elkobzott ingatlanokkal hivatottak foglalkozni.

A premontreiek megfellebbezték a határozatot, mivel az épület fölötti tulajdonjogot csak 1945 után vesztették el, ezért szerintük azt az egyházi ingatlanok restitúcióját szabályozó törvényes előírások értelmében jogosultak visszakapni, azonban a nagyváradi ítéltábla 2014-ben elutasította az óvásukat. „Természetesen bizonyítottuk, hogy az nem egy végleges döntés volt, de ők másként